

Lã m gã- Ä'á»f há°jn chá°ç yá°ç u tá»' mãª tã-n trong thá»±c hã nh tã-n ngÆ°á»jng thá»• Má°«u hiá»†n

Äªãng gã³p cá»§a Vã© Thanh Lá»ch
22/02/2017

Làm gì Ä hjn chç yç u tñ

mê tín trong thñc hành tín ng°áng thÝ M«u hiçN nay

* Vi Thanh LËch

Thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç là hojt Ùng diãN ra phÕ biçN trong Ýi sÑng sinh hojt tâm linh cçạ ng°Ýi ViçT lâu nay, ngày 1/12 vëa qua ã °ãc UNESCO công nh-n là di sËn v n hóa phi v-t thã jì diçN cçạ nhân lojì.

Không thã phç nh-n nhñng nét 1p trong nghç thu-t diãN

x°Üng dân gian này, tẽ âm nhç, vi jò, trang phác, jò câ çn không gian diãN

ra nghi Iã Äu °ãc chu©n bË rñt công phu, phñi kçt hãp hài hoà thành mùt chËnh

thã thñg nhñt.

Ä

Nhñng ng°Ýi trñc tiçp diãN x°Üng và nhñng khán giË

xung quanh hí dù muñn hay không, cing ang tham gia vào mùt ch°jng trình nghç

thu-t dân gian -c biçT, và chính hí là ng°Ýi trñc tiçp ho-c gián tiçp, l°u giì

lì nhñng giá trË tinh tuý nhñt cçạ làn içu chçu v n, cçạ vi içu dân gian, cçạ

trang phác truyãN thñg...

Tuy nhiên, có mùt thñc tiç r±ng hçu hçt nhñng ng°Ýi

tham gia nghi Iã thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç lâu nay không ngh) nh° v-y.

Ng°Ýi viçt bài này ã tham dĩ không ít các buÕi Iã, có nhñng buÕi diãN ra thâu

êm suñt sáng, có nhñng buÕi b°t ãu tẽ tinh mç çn cuñi ngày, có nhñng ng°Ýi

thñc hiçN nghi Iã (tjm gíì là) chuyên nghiçp (ó là các thanh Öng hành nghã

thày cúng, xem bói...), có nhñng ng°Ýi (tjm gíì là) không chuyên (hí là nhñng

ng°Ýi mà theo các thầy bói là có c n duyên vÛi các vË thçN linh ho-c có nghiçp

ch°Üng tẽ kiçp tr°üc nên phËi mang thân thã mình hiçN dâng cho thçN linh vã ngñ

Öng, nh-p thç, Ä các vË thçN vÛi séc mìnñ vô biên cçạ mình có thã giúp hí giË

trẽ nghiçp ch°Üng ho-c gá bí c n duyên Ä cuÛc sÑng thñc tçì °ãc "thu-n

buOm xuôi gió").

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng thanh Öng tiêu tñN

hàng tr m triçu Öng Ä dâng Iã lên các vË thçN linh và phát IÛc phát tài cho

chúng sinh, cang nhñng gia ình khá giË Iã cang IÛn vì hí cho r±ng tài IÛc mà hí

có °ãc trên trçN gian là do các vË thçN linh °u ái mang tÛi, vì thç, hàng n m

phËi mang dâng cúng thçN linh và chia sÛt cho bách tính. Nç u bñ qua nhñng khoËn

tiêu tñN vào vàng mã thì ãy cing là mùt ý ngh)a tñt trong nghi Iã này.

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng hçu dù rñt nghèo túng

cing phËi cñ vay m°ãn tiãN Ä thñc hiçN vì "nh° IYì thày phán, không hçu s½

bË quã phjì, s½ luôn g-p tai hoj trong cuÛc Ýi". Không ai kiãM chéng °ãc

h° thñc thç nào sau nhñng phán truyãN ãy, nh°ng nhñng ng°Ýi nghèo vÛi °Ûc muñn

cháy bñg °ãc thoát khñi cuÛc sÑng khó kh n cing g°ng séc thñc hiçN nghi Iã.

Mùt màn khá thú vË mà hçu hçt nhñng ng°Ýi tham dĩ nghi

Iã này Äu rñt thích thú, ó là màn phát IÛc. Nhñng Öng tiãN th-t °ãc phát t-n

tay ho-c ném tung lên trÝi cho "chúng sinh" nh-t ã xua tan nhñng mçT

mñ cçạ ng°Ýi dĩ Iã khi phËi théc thâu êm ho-c nhËn n cË ngày Ä phác Iã.

Có oàn cung v n sau mùt buÕi Iã ç 36 giá ã thu vã mxi

ng°Ýi tẽ 4 çn 6 triçu Öng, th-m chí nhiãu hjn nç u thanh Öng là ng°Ýi giàu

có. ó là ch°a kã çn các ghç hçu dâng làm nhiçm và nâng kh n sía túi, phác và kh n

áo sau mxi phiên giãng Öng cçạ 36 vË thçN linh, rÕi các vË thç nhang cíã Än...

Vô hình chung, ã hình thành mùt bù ph-n ng°Ýi sÑng b±ng

nghã hát v n, hçu dâng, viçt sÛ, khñn Iã. Còn các thanh Öng (tjm gíì là)

chuyên nghiçp có thã sÑng sung túc nhÝ vào sñ dâng cúng cçạ các con nhang ç tí .

Dã thçy r±ng, ranh giÛi giĩa nét v n hoá truyãN thñg

trong thñc hiçN mùt nghi Iã tâm linh vÛi viçc mê tín dË oan là rñt mong manh,

vì v-y, Ấy ra và thực hiện các giáo pháp hiện tại để tu tập mê tín quấy là
 giáo không dấn dằng. Theo quan sát và trải nghiệm thực tế nghi lễ này, tác giả
 xin nêu một số giáo pháp sau:

Thứ nhất, về phía các nhà quản lý xã hội, cần có ý kiến
 tuyên truyền bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú, linh hoạt, sáng tạo
 nâng cao nhận thức của cán bộ, công viên và nhân dân về nghi lễ thực hành tín
 ngưỡng thờ Mẫu, xác định đây vừa là sinh hoạt văn hoá dân gian hội tụ nhiều giá
 trị nghệ thuật truyền thống tốt đẹp, vừa là nghi lễ tâm linh nhằm thoả mãn nhu
 cầu sinh hoạt văn hoá tinh thần của nhân dân.

Tên có định hướng đúng đắn trong công tác tuyên truyền,
 văn hoá nhân dân thực thi nghi lễ văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, hướng đến những
 giá trị nhân văn tốt đẹp của nghi lễ như thờ cúng niêam tin, tình yêu thương
 bác ái lẫn nhau, sẵn sàng hiến dâng hiến... cho con người.

Thực thi các biện pháp quản lý nhà nước cần chú ý hướng
 dẫn xướng trong thực hành nghi lễ, chấp hành nghiêm chỉnh pháp hành nghi lễ
 nghi lễ tham gia toàn cộng đồng, những thanh niên...

Ban hành các quy định về tổ chức thực hiện nghi lễ thực
 hành tín ngưỡng thờ Mẫu tại các địa phương, các phục vụ hiện tại tung tiễn khi phát
 lộc, nghiêm cấm dâng cúng, Nét vàng mã, quy định thờ cúng gian, thờ cúng
 đồ vật, quy định về sí dâng lễ, lễ hát, lễ múa, trang phục phù hợp với
 nghi lễ truyền thống...

Có chính sách quản lý chặt chẽ hoạt động cúng lễ tại
 các địa phương nhân. Có ý kiến thực hiện tuyên truyền, giáo dục, văn hoá những
 người hành nghi lễ thờ bói, thờ cúng, các ông Ông bà cần tuân thủ các quy định
 của pháp luật và thực hiện tâm phúc của những người "đạo" và
 "có khế n ng" thực hiện việc tâm linh.

Thứ hai, về phía những nhà nghiên cứu văn hoá, cần khuyến
 khích hoàn thiện và phát triển những nghiên cứu về tín
 ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ cũng như nghi thức thực hiện nghi lễ hội
 đồng, tên xây dựng và định hướng cho nhân dân thực hiện nghi lễ phù hợp với phong
 tục tập quán và đạo đức xã hội, thành kính, chu đáo và thu-nhận cho nhân
 dân trong thực hiện nghi lễ.

Có những diễn báo về khế n ng tốt đẹp, phát triển và
 giao thoa, tiếp biến của nghi lễ cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội
 xuất hiện những giáo pháp mới, phát huy giá trị tích cực, hiện tại để
 góp phần thực hiện văn minh trong thực hiện sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh.

Thứ ba, về phía những người tham gia nghi lễ thực hành
 tín ngưỡng thờ Mẫu, cần nhận thức sâu sắc đây là một sinh hoạt văn hoá tinh thần,
 có ý nghĩa trong việc giáo dục phần nào những điều ác nôi tâm, góp phần làm thay
 đổi tâm trạng, tinh thần theo hướng tích cực, tên không mê-tin-nghệ thuật
 xin, mua lễ trong việc hành lễ.

Không ngừng tìm tòi, nghiên cứu để nâng cao hiểu biết
 về tín ngưỡng thờ Mẫu cũng như nghi lễ hội đồng Ông tên có cái nhìn đúng đắn
 sinh hoạt văn hoá tâm linh nói chung, về thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu nói
 riêng.

Tín ngưỡng thờ Mẫu là nét văn hoá tốt đẹp của dân tộc,
 thực hiện truyền thống uông nước như nguồn, tình thân ái. Hoạt động
 xướng thực hành nghi lễ giàu tính nhân văn, tích hợp nhiều loại hình nghệ thuật
 dân gian có giá trị và ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần người
 Việt.

Giữ gìn và phát huy những giá trị tốt đẹp và loại bỏ những
 những giá trị mê tín là việc làm cần thiết, cần bác bỏ những hủ tục vào cuộc
 toàn xã hội và sẵn sàng tinh công hiến, tham gia thực hiện của nhân dân, có như
 thế, mới phát huy được hiệu quả tích cực của di sản văn hoá phi vật thể
 nhân loại mà chúng ta đang sở hữu.

(Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình) A